

ANTENY PSUJĄ SIĘ OD ZIEMI

Efektywność prostych anten drutowych

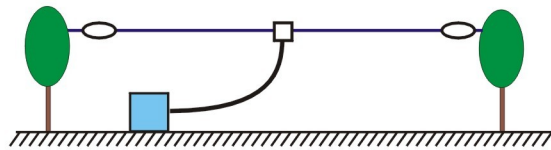

Marcin Świetliński SP5JNW

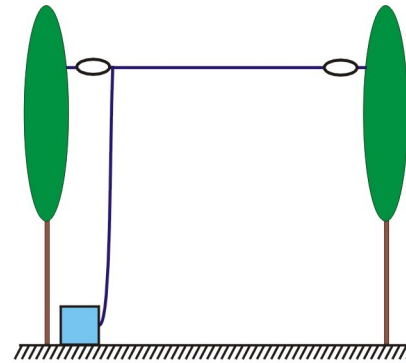
*Prezentacja do wykładu na Warsztatach
QRP w Tomaszowie Mazowieckim.
wrzesień 2007*

Najprostsze anteny

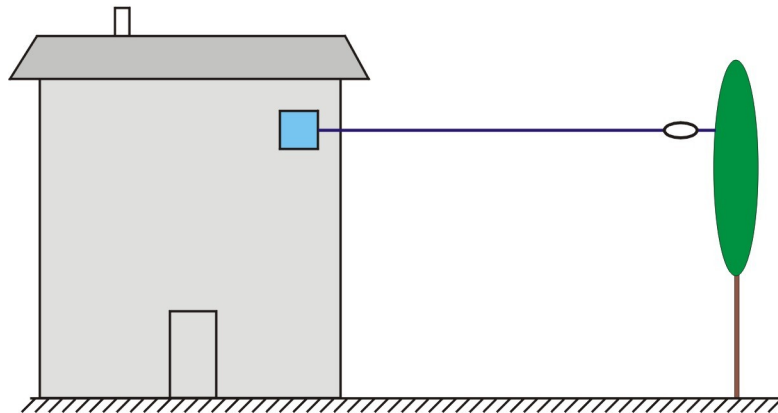
Dipol

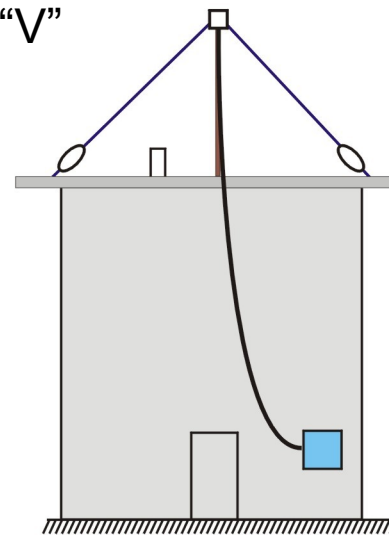
Odwrócone "L"

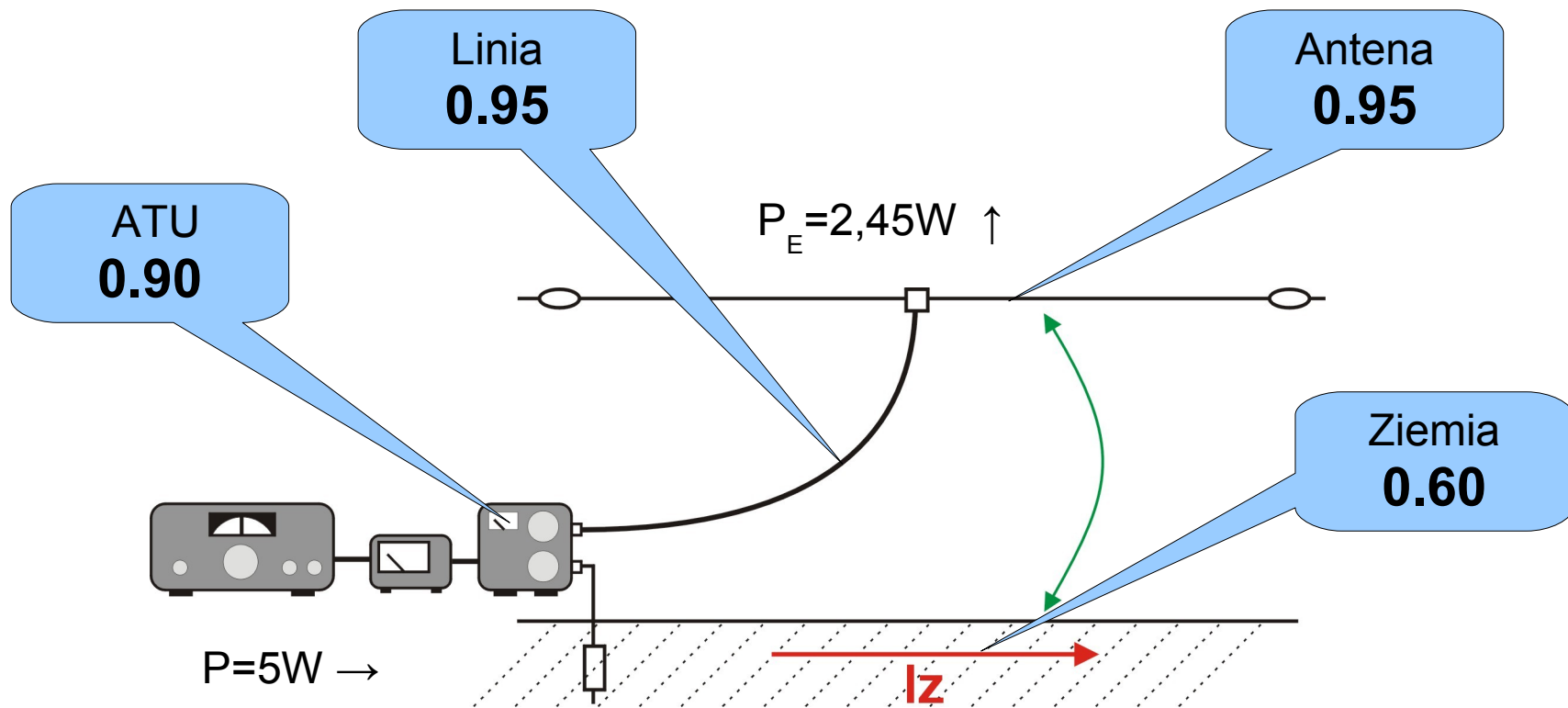
Long Wire

Odwrócone "V"

Sprawność systemu antenowego

$$\eta = 0,90 * 0,95 * 0,95 * 0,60 = 0,49$$

Długość anteny. Antena krótka i długa.

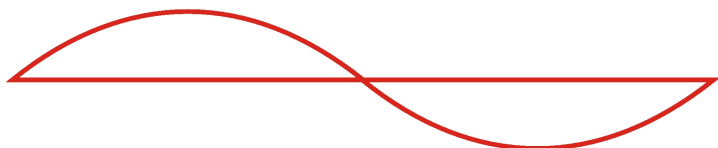
Antena LW L=20,5m

$$f=3,65\text{MHz}, \quad \lambda=80\text{m}, \quad L=\lambda/4$$

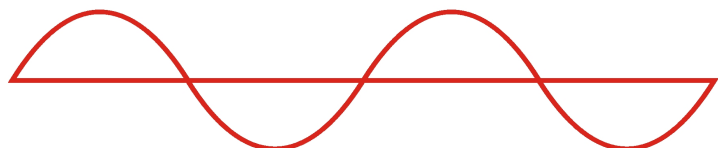
$$f=7,05\text{MHz}, \quad \lambda=40\text{m}, \quad L=\lambda/2$$

$$f=14,15\text{MHz}, \quad \lambda=20\text{m}, \quad L=\lambda$$

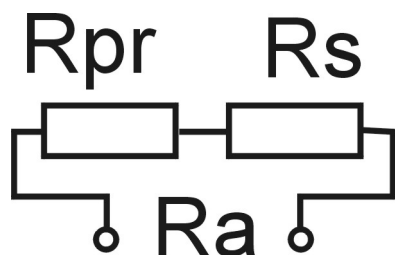

$$f=21,2\text{MHz}, \quad \lambda=15\text{m}, \quad L=1,33\lambda$$

$$f=28,5\text{MHz}, \quad \lambda=10\text{m}, \quad L=2\lambda$$

Sprawność anteny

$$\eta = \frac{P_{pr}}{P_{we}} = \frac{R_{pr}}{R_a} = \frac{R_{pr}}{R_{pr} + R_s}$$

P_{pr} – moc wypromieniowana z anteny

P_{we} – moc dostarczona do anteny

R_a – rezystancja wejściowa anteny

R_s – rezystancja strat anteny

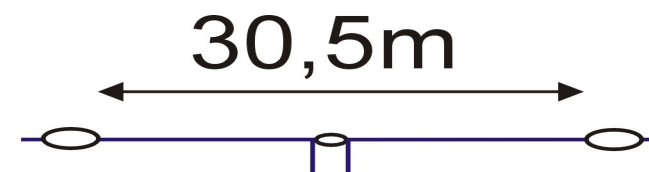
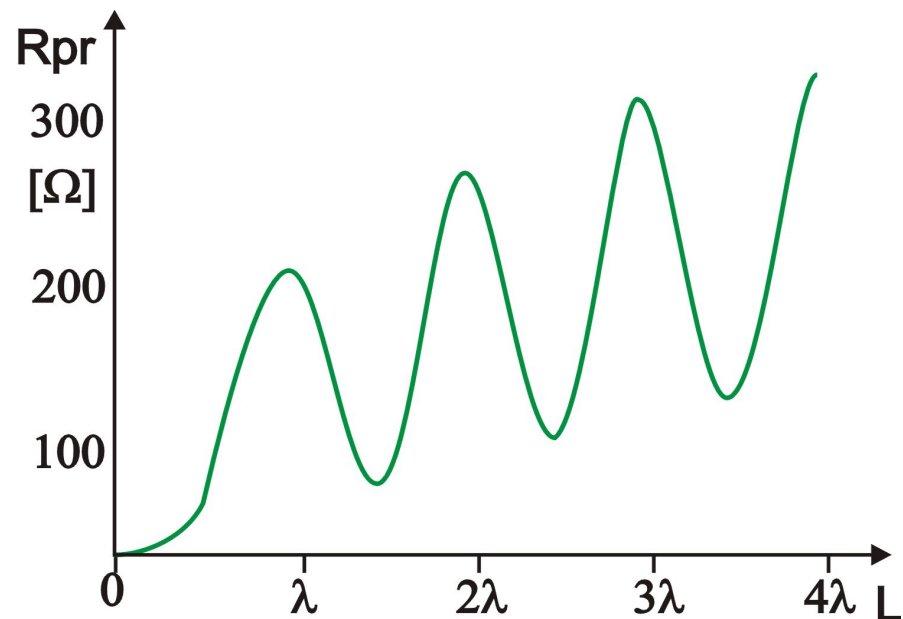
R_{pr} – rezystancja promieniowania anteny

Dipol wielopasmowy 30,5m ($0,38\lambda$ dla 3,6MHz):

$$R_{pr}=30\text{om}, R_s=5,96\text{om} \quad \eta=30/(30+5,96)=\underline{0,83}$$

Dipol krótki 15m ($0,2\lambda$ dla 3,6MHz):

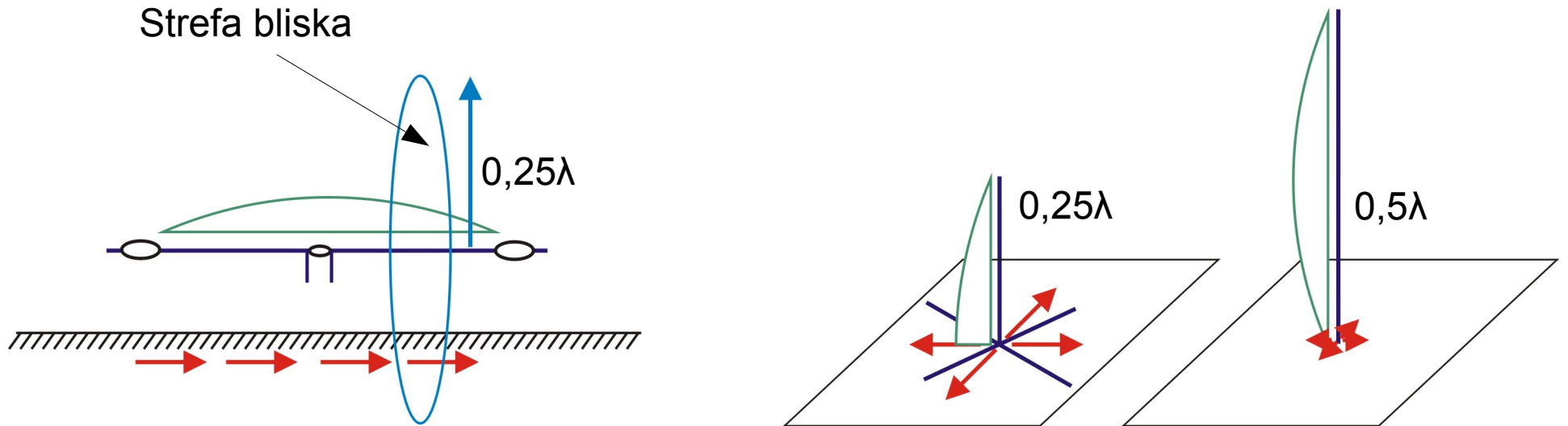
$$R_{pr}=4\text{om}, R_s=2,93\text{om} \quad \eta=4/(4+2,93)=\underline{0,58}$$

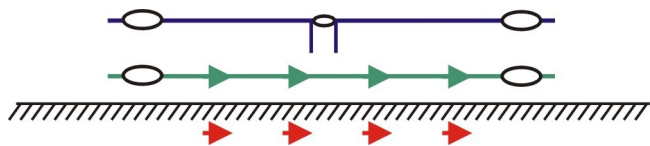
Efekt naskórkowości

Φ Cu [mm]	R_{dc} [Ω]	R_{ac} [Ω]	K
0,25	10,2	27	3,65
0,5	2,5	11	5,4
1	0,63	5,3	9,41
2	0,16	2,5	16,63
L=30,5m, f=3,6MHz			

Anteny nad ziemią

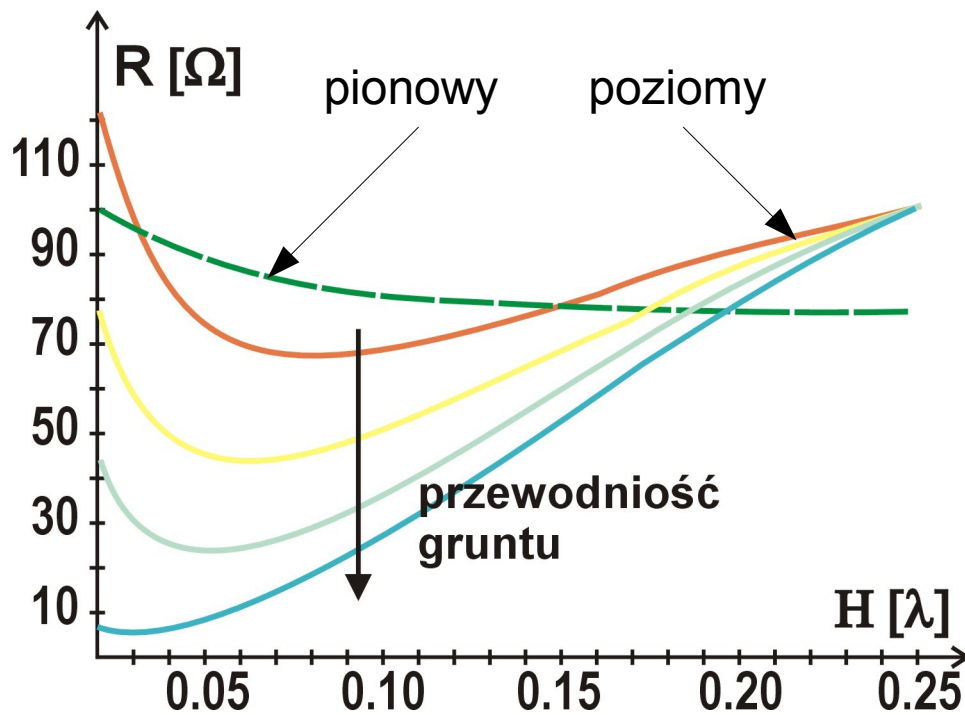
W strefie bliskiej ($d < 0,25\lambda$) silne pole anteny indukuje znaczne prądy w znajdujących się tam obiektach. Prądy te są przyczyną strat i deformacji charakterystyki anteny.

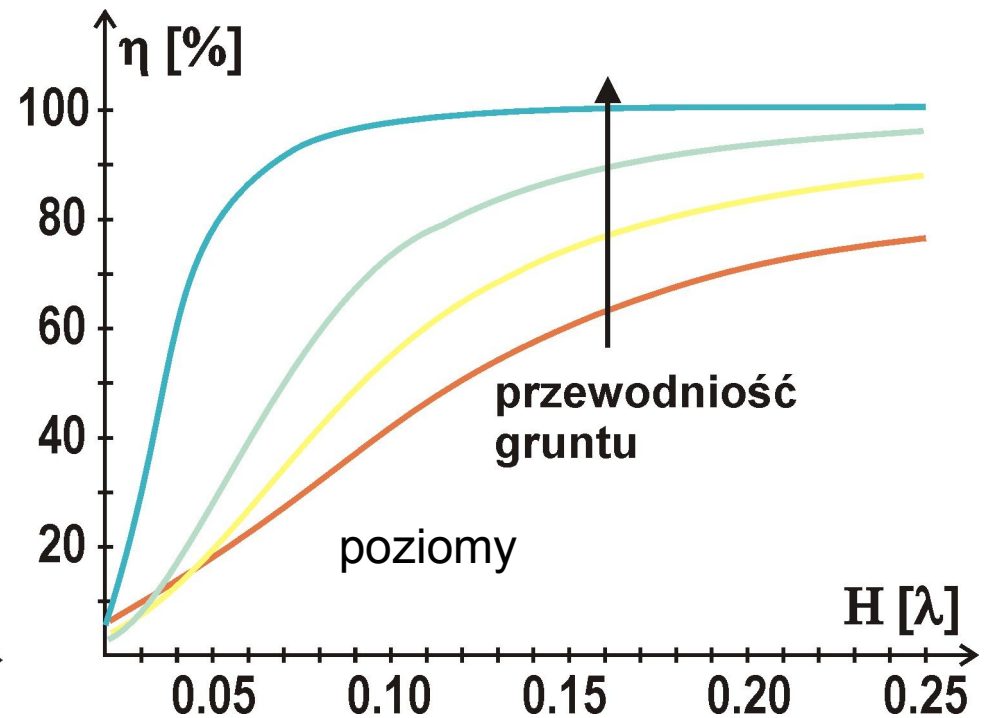
Umieszczenie pod dipolem reflektora zmniejsza straty [5]. Z tego powodu korzystne jest umieszczanie przeciwwag pod antenami (i nad ziemią!).

Wpływ ziemi na antenę

Rezystancja i sprawność dipola półfalowego wg. VK1BRH [4].
Przewód 1,5mm, opór omowy pominięty.

- rezystancja promieniowania spada nad gruntem dobrze przewodzącym

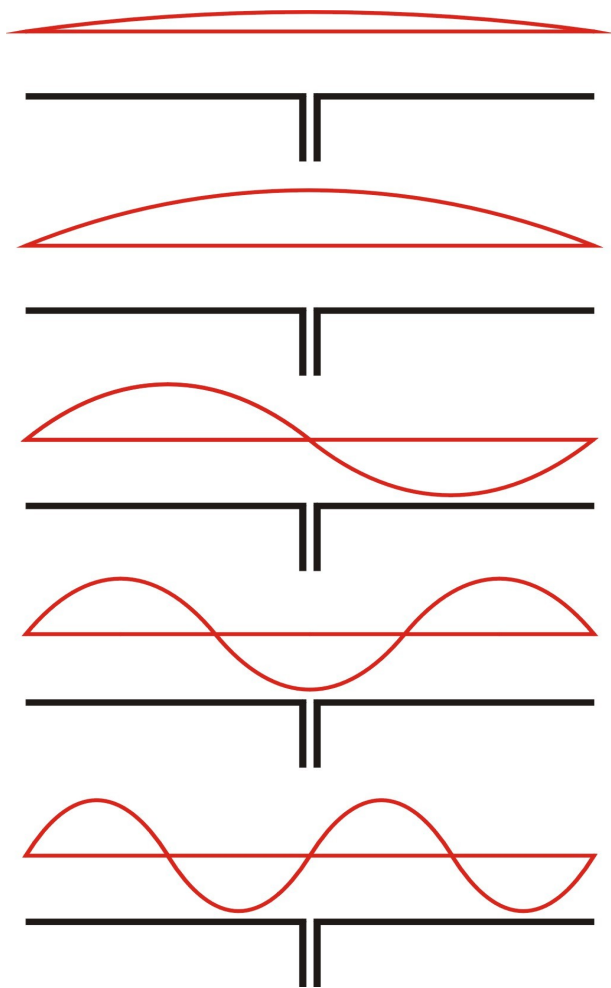

- sprawność spada blisko ziemi
- grunt suchy daje największe straty

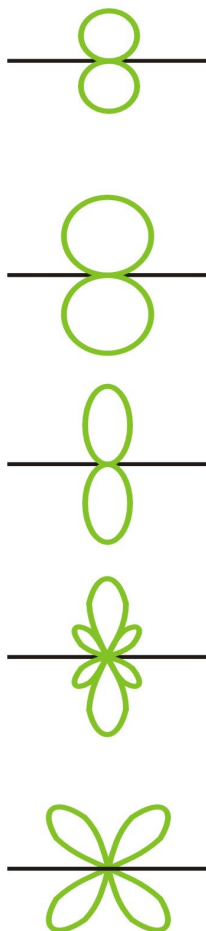
Charakterystyki promieniowania anten

DIPOL POZIOMY

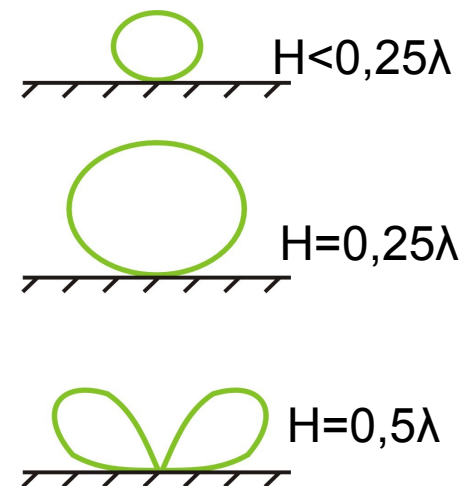
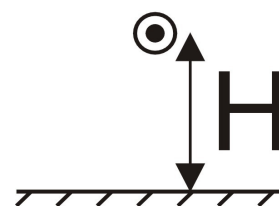
Płaszczyzna pozioma

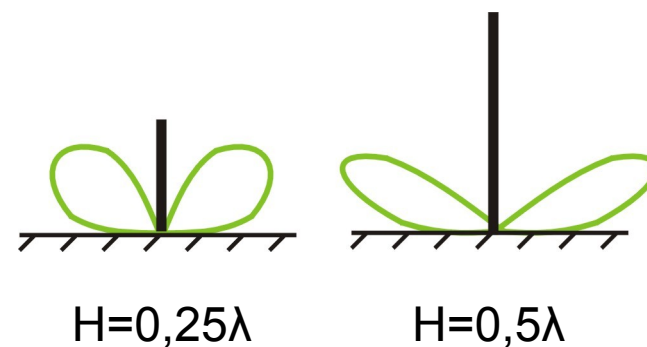
Dla $L > \lambda$ charakterystyki mają wiele minimów.

Płaszczyzna pionowa

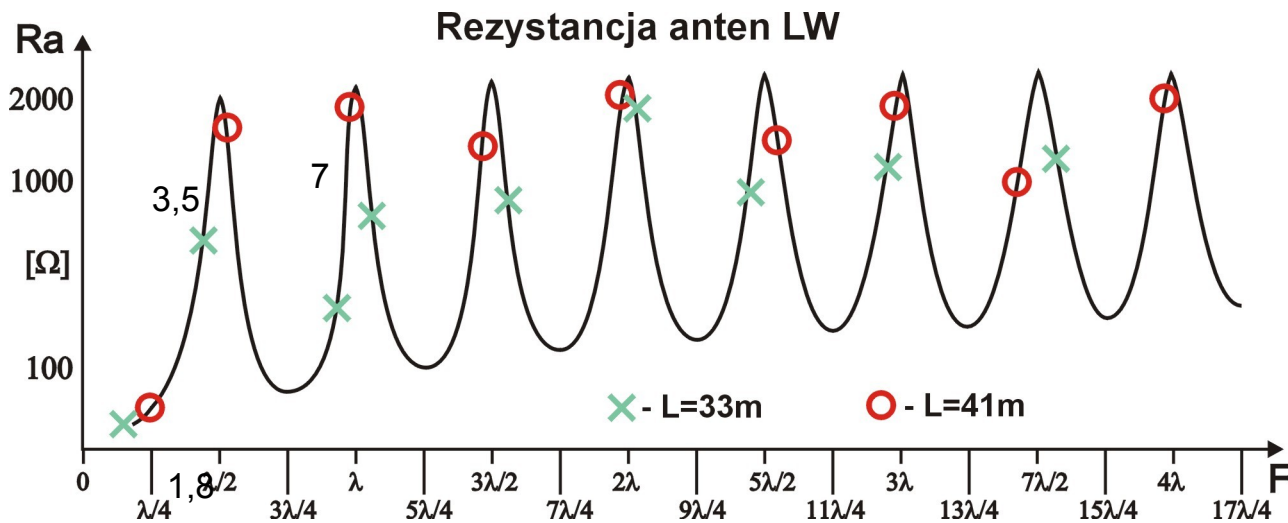
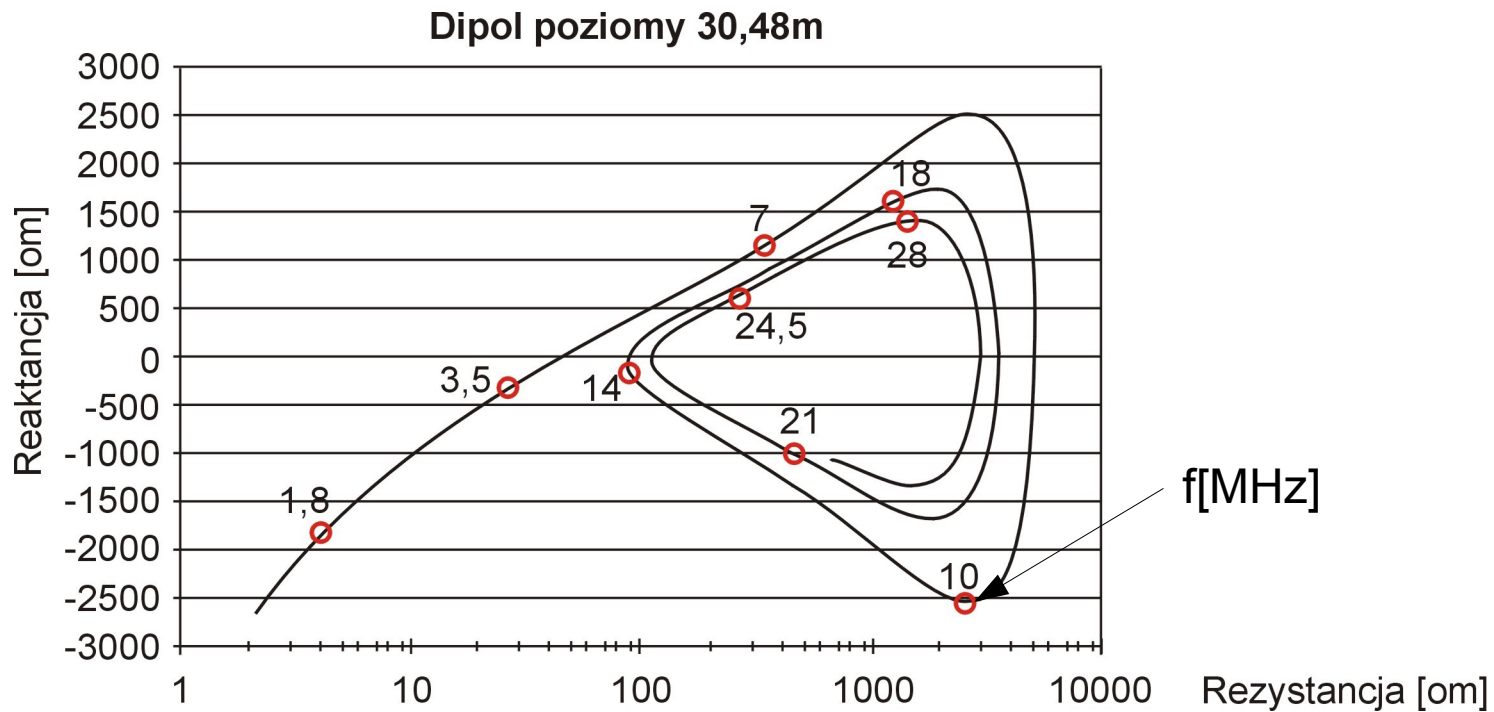

Nisko zawieszane dipole poziome promieniują pod dużym kątem.

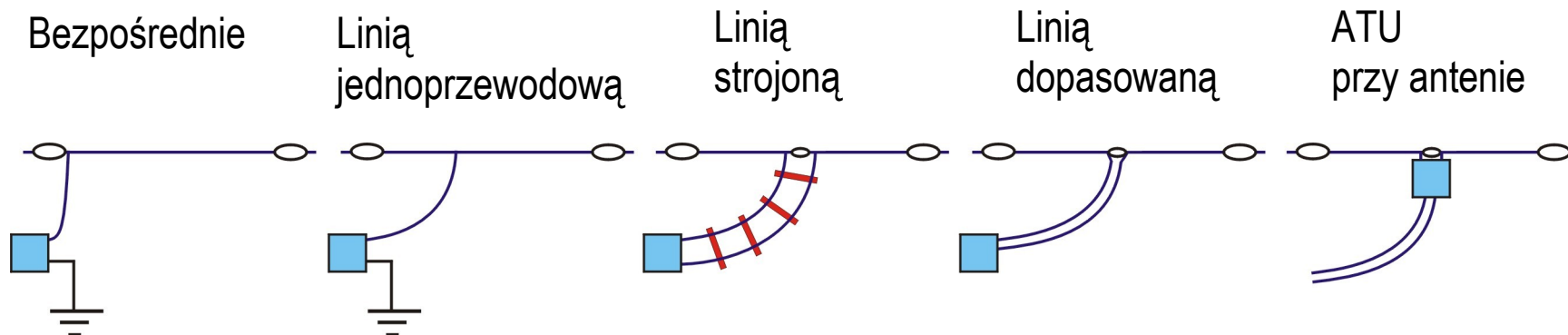

Impedancja wejściowa anten wielopasmowych

Zasilanie anten – straty w linii zasilającej.

Tłumienie linii transmisyjnej w zależności od WFS

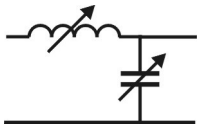
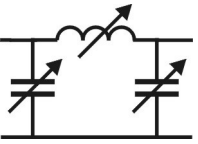
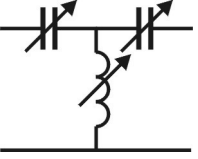
Linia	Typ	Tłumienie Własne	Tłumienie dodatkowe					
			WFS=1	WFS=2	WFS=3	WFS=5	WFS=10	WFS=50
		[dB]	[dB]	[dB]	[dB]	[dB]	[dB]	[dB]
Koncentryczna 50om	RG-58	1,23	0	0,26	0,64	1,37	2,85	8,1
Koncentryczna 50om	RG-213	0,51	0	0,13	0,32	0,72	1,62	5,62
Powietrzna	600om	0,05	0	0,01	0,03	0,07	0,17	0,97
L=20m, f=14MHz								

Spadek WFS w linii stratnej

Odległość od anteny [m]	0	5	10	20	50	100
WFS	3	2,63	2,36	1,97	1,42	1,13
Tłumienie [dB]	0	0,7	1,44	2,63	5,71	10,44
Przewód RG-58, Rant=150om, f=28MHz						

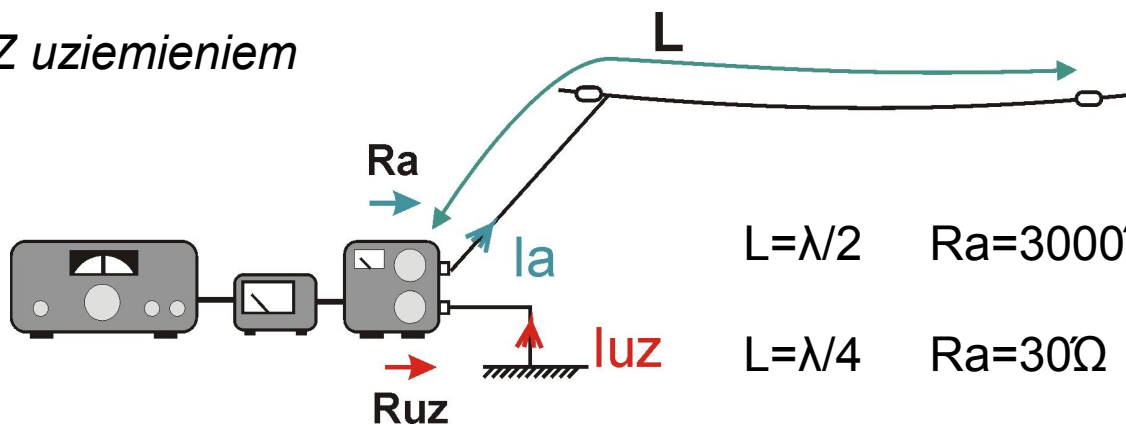
0,10dB	$\eta=0,98$
0,25dB	$\eta=0,94$
0,5dB	$\eta=0,89$
1,0dB	$\eta=0,79$
2,0dB	$\eta=0,63$

Sprawność skrzynek antenowych

Układ	Impedancja wejściowa	Impedancja obciążenia	Tłumienie	
			[dB]	[%]
L dolnoprzepustowy 	50	5+j0	0,1	1,8
		5-j500	2,5	43,1
		500+j0	0,1	1,8
		3000+j0	0,2	4,5
PI dolnoprzepustowy 	50	5+j0	0,1	2,3
		5-j500	12,2	94,0
		500+j0	0,7	15,0
		3000+j0	2,9	48,3
T górnoprzepustowy 	50	5+j0	0,4	7,7
		5-j500	3,8	58,3
		500+j0	0,1	2,4
		3000+j0	0,3	6,3
F=14MHz, Qc=1000, Ql=200				

Antena LW - zasilanie, uziemianie i przeciwwagi

Z uziemieniem

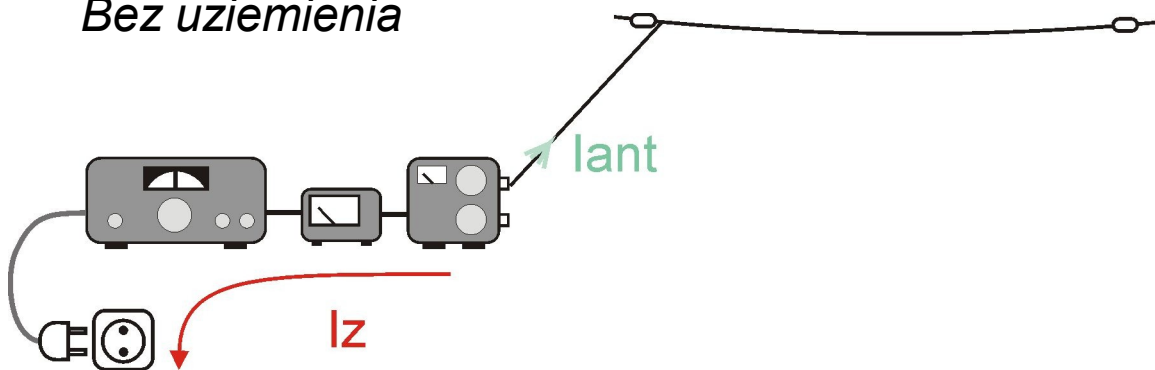

$P=5W, R_{uz}=10\Omega$

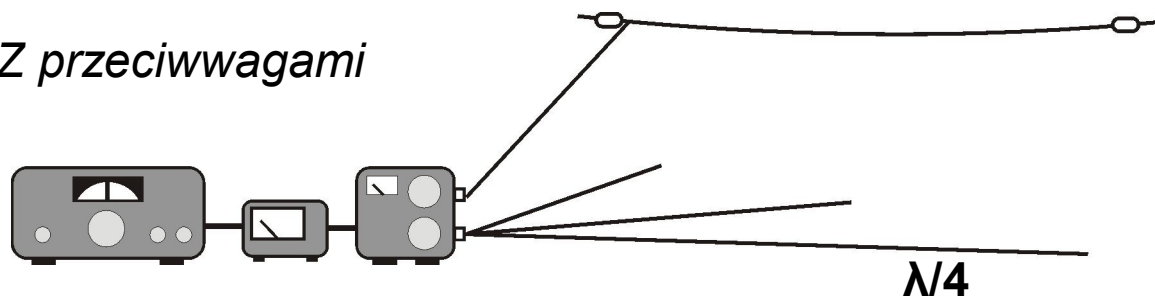
$L=\lambda/2 \quad R_a=3000\Omega \quad I_a=I_{uz}=40mA \quad P_{uz}=16mW$

$L=\lambda/4 \quad R_a=30\Omega \quad I_a=I_{uz}=0,4A \quad P_{uz}=1,6W$

Bez uziemienia

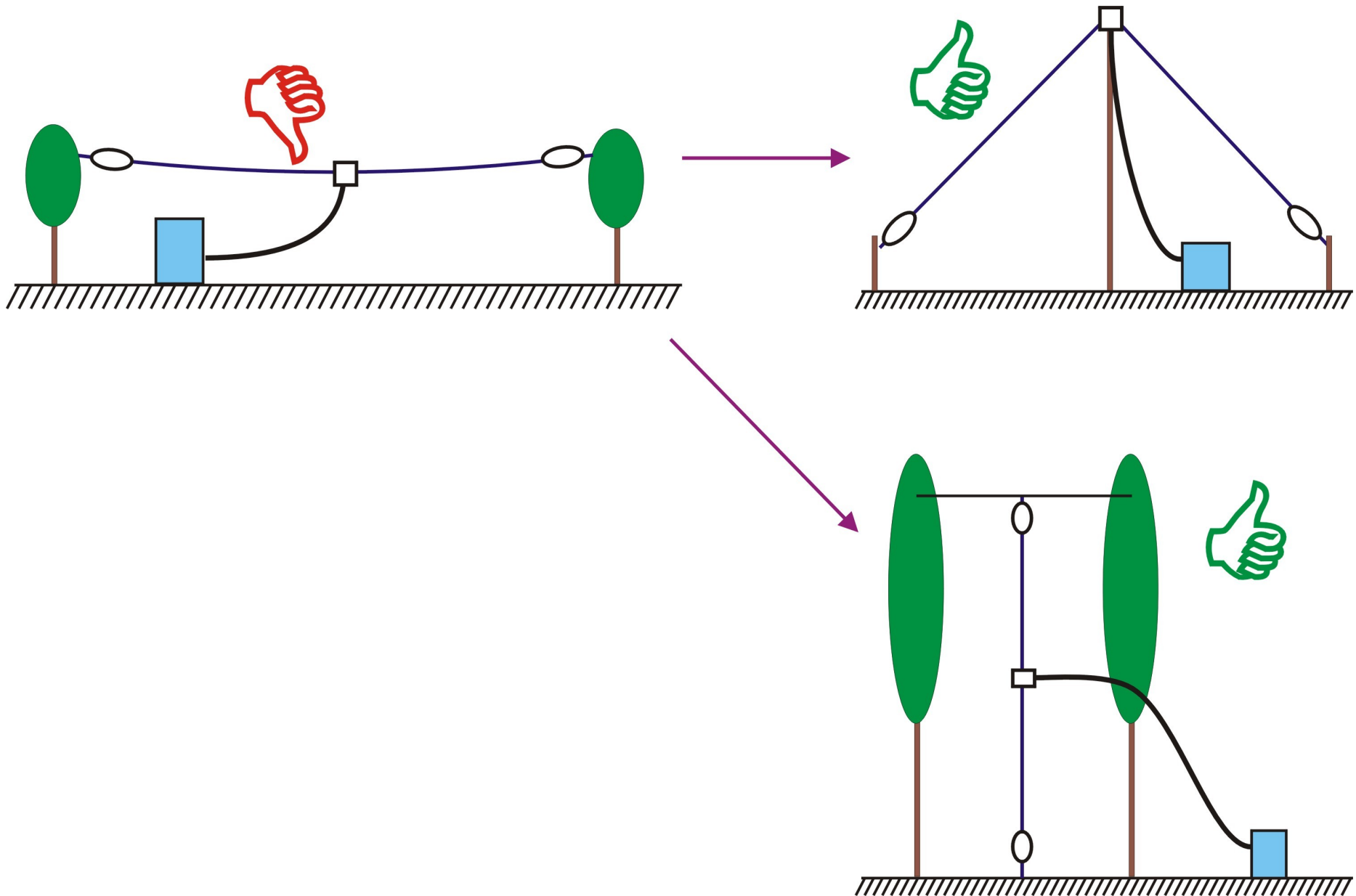
Z przeciwwagami

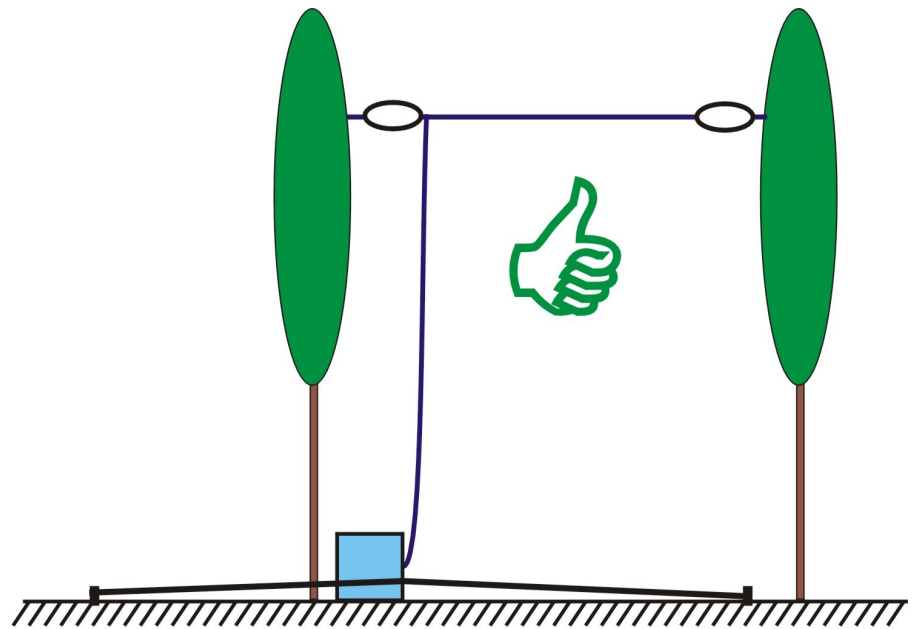
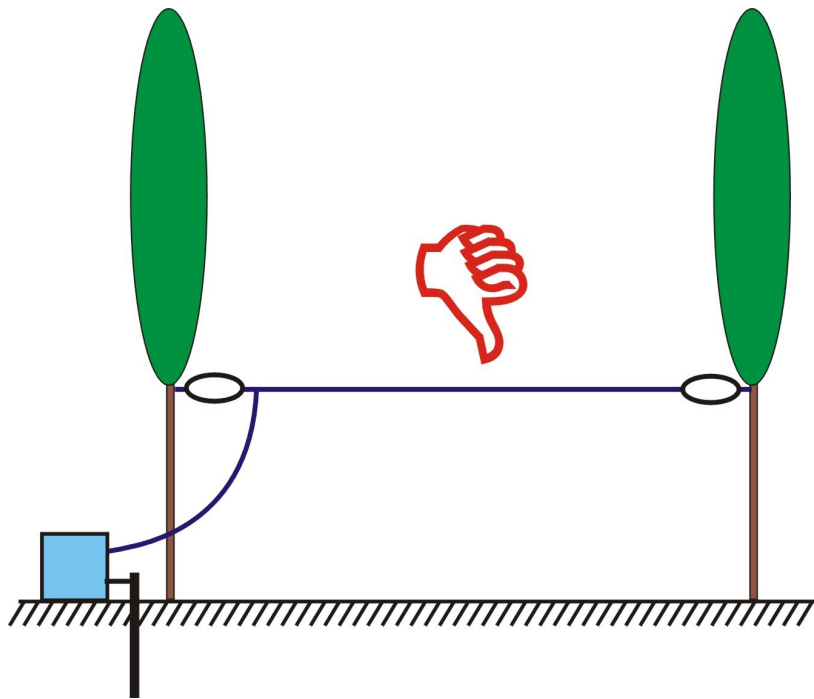
Podsumowanie

1. Długość przynajmniej $0,4\lambda$
ze względu na sprawność i łatwość dopasowania
2. Wysokość anteny poziomej przynajmniej $0,25\lambda$
ze względu na sprawność i kąt promieniowania
3. Załamane ramiona
ze względu na dookólną charakterystykę
4. Dopasowany lub małostratny fider
zw względu na straty w linii
5. Pionowe zawieszenie
ze względu na dookólną charakterystykę i mały kąt promieniowania
6. Długość LW równa wielokrotności połówki fali
ze względu na straty w uziemieniu
7. Przeciwwagi nad ziemią i pod anteną
ze względu na sprawność

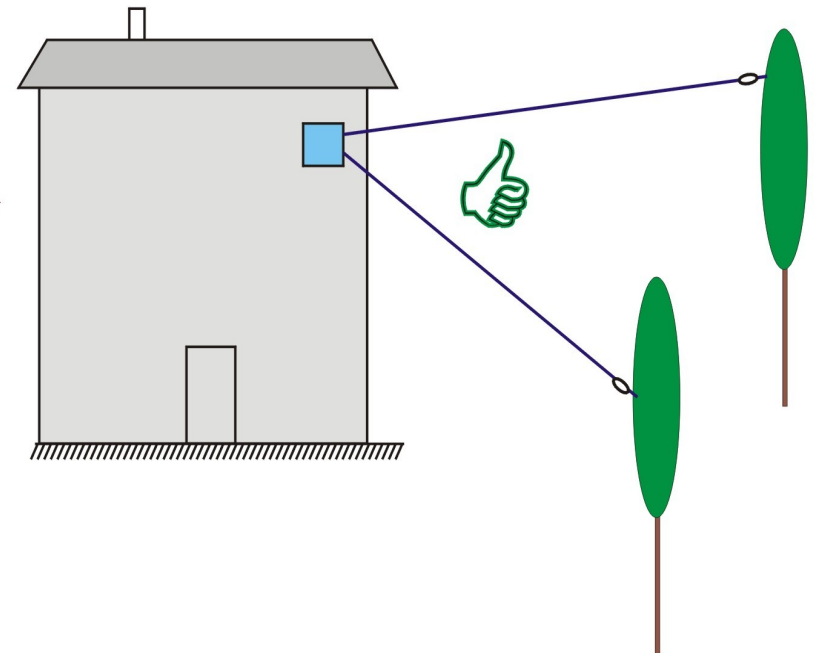
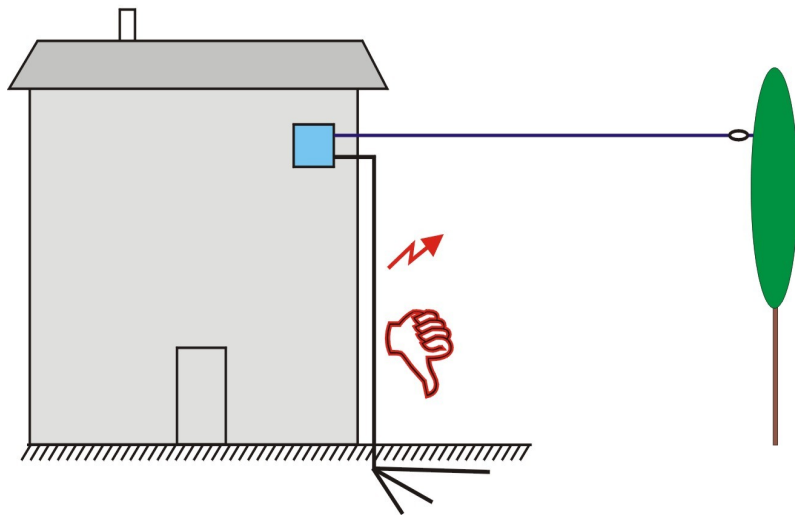
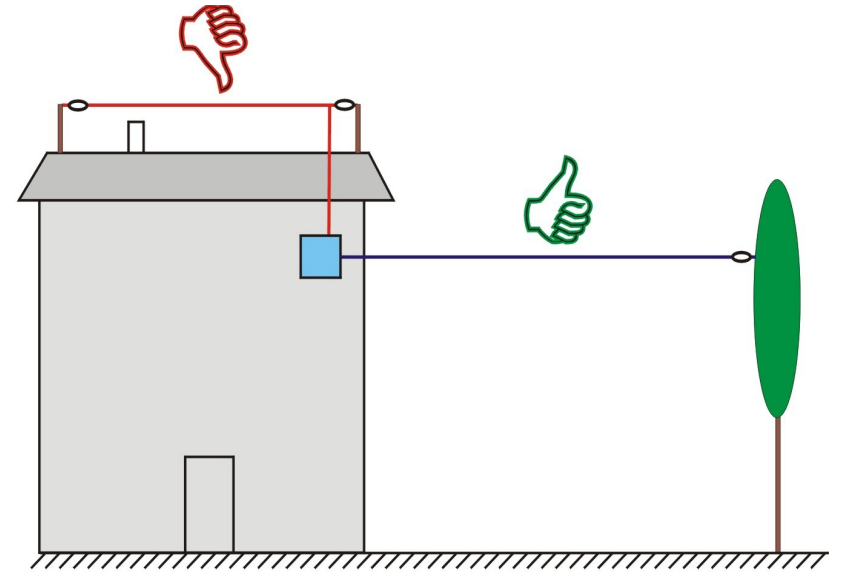
Poradnik obrazkowy - dipole

Poradnik obrazkowy – Long Wire I

Poradnik obrazkowy – Long Wire II

Antena suszarkowa
OM/SP5DDJ

Dipol wielopasmowy i vertical
zasilane liniami drabinkowymi.
SP5JNW/4 - Rogowo

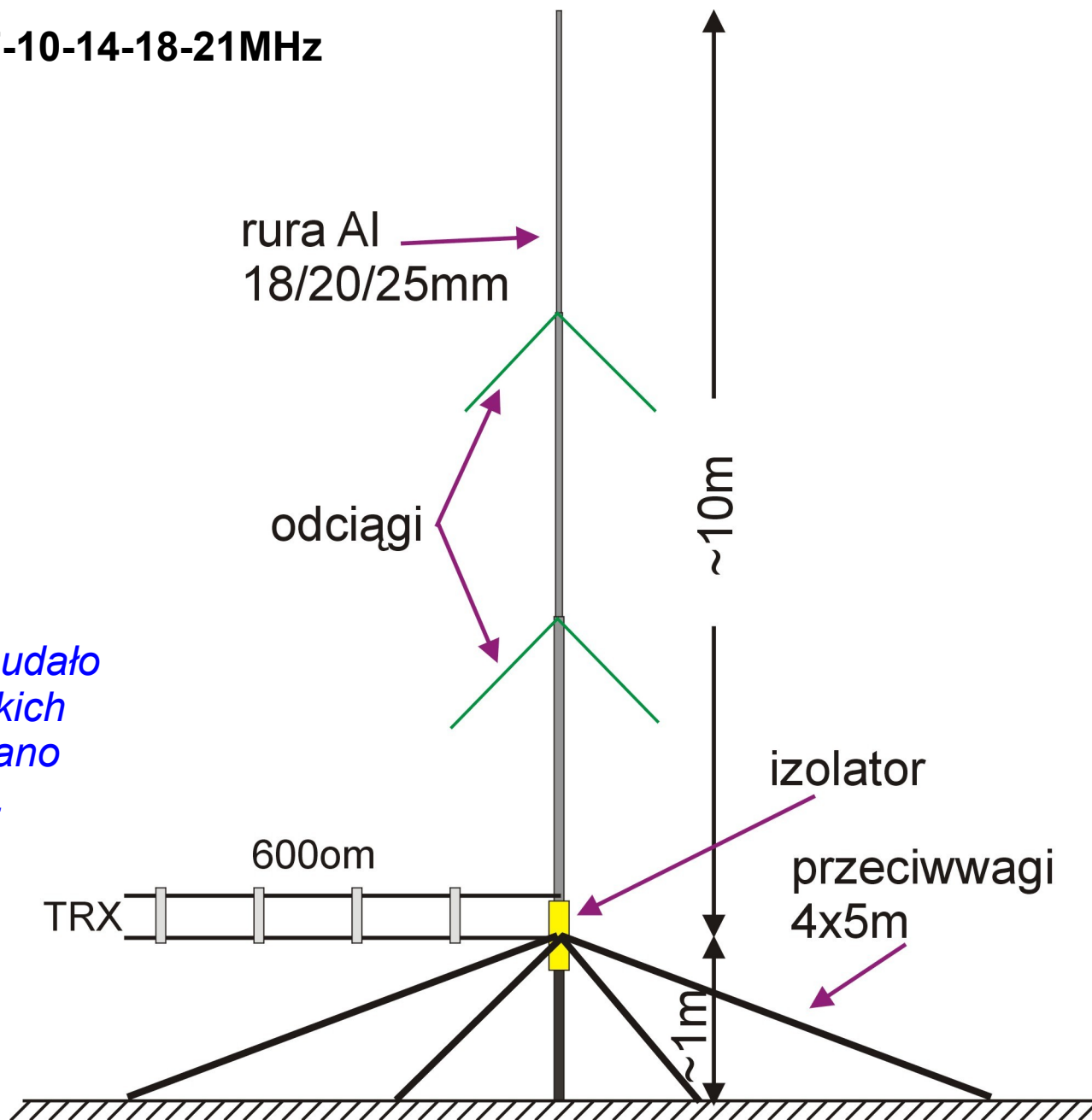
Bibliografia

- [1] Amatorskie anteny KF i UKF, *Z. Bieńkowski, E.Lipiński, Wkił, Warszawa 1978*
- [2] Antennenbuch, *K.Rothamel, Deutcher Militarverlag, Berlin1966*
- [3] The ARRL Antenna Book, 20th Edition
- [4] Horizontal Antennas Above Real Ground, *Ralph Holland, Amateur Radio 10/1996.*
- [5] Horizontal Half-Wave Dipole Above a Counterpoise, *Ralph Holland, Amateur Radio 11/1996.*
- [6] Short Vertical Antennas and Ground Systems, *Ralph Holland, Amateur Radio, 10/1995.*

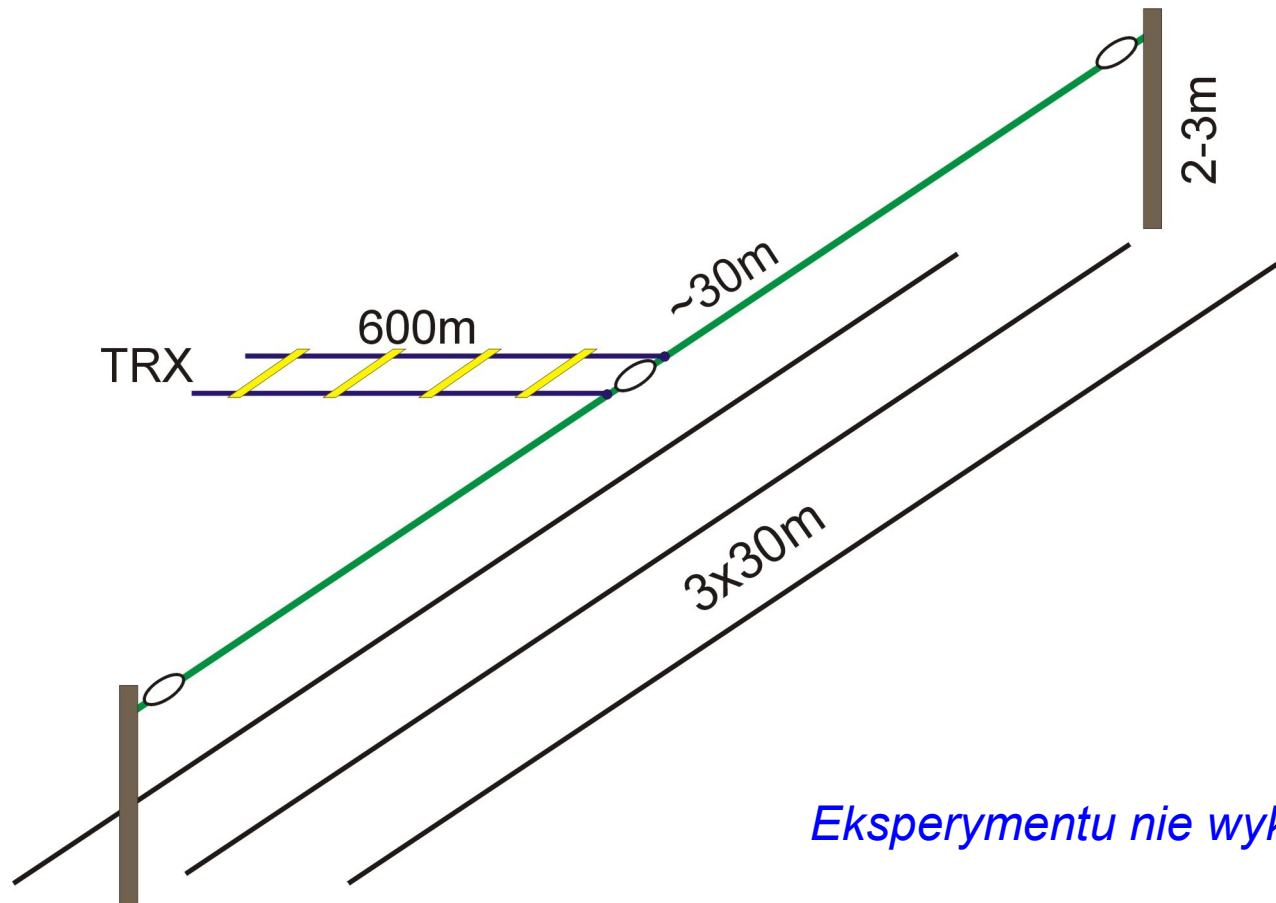
Eksperyment 1 - Vertical wielopasmowy.

3,5-7-10-14-18-21MHz

Antenę z linią ok 20m udało się zestroić na wszystkich w/wpasmach. Nawiązano QSO na 3,7-7-10MHz.

Eksperyment 2 – niski dipol wielopasmowy z ekranem

Eksperymentu nie wykonano.